

## PROGRAMACIÓ GENERAL ANUAL O PLA DOCENT

| NIVELL                        | Primer             | ETAPA | BATX | CURS | 2025-2026 |
|-------------------------------|--------------------|-------|------|------|-----------|
| ÀMBIT                         | Llengües           |       |      |      |           |
| ÀREA/MATÈRIA                  | Llengua castellana |       |      |      |           |
| DEPARTAMENT O EQUIP DE NIVELL | Llengües           |       |      |      |           |
| PROFESSOR/MESTRE              | Alejandro Martínez |       |      |      |           |

### 1. OBJECTIUS GENERALS

En finalitzar el curs els alumnes adquiriran els aprenentatges següents:

**Desenvolupament de la competència lingüística:** Millorar les habilitats d'expressió oral i escrita en castellà, promovent la coherència, la cohesió i la correcció gramatical.

**Anàlisi literària:** Fomentar la capacitat d'analitzar i interpretar obres literàries, identificant els seus recursos estilístics i temàtics.

**Coneixement del patrimoni literari:** Conèixer les principals corrents literàries en llengua castellana, així com els autors i les obres més representatives de cada període.

**Foment de la lectura crítica:** Promoure una actitud crítica davant dels textos literaris, així com la seva relació amb el context social i històric.

**Integració de les noves tecnologies:** Utilitzar recursos digitals per a l'aprenentatge i l'anàlisi de textos, així com per a la creació de continguts propis.

**Valorar la diversitat lingüística i cultural:** Reflexionar sobre la riquesa i la diversitat de la llengua castellana en el món, fomentant el respecte i la tolerància.

**Creativitat i expressió personal:** Estimular la creativitat mitjançant l'escriptura de textos originals i la producció literària.

### 2. COMPETÈNCIES CLAU I COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

#### Competències clau

| C1                                     | C2                      | C3                                               | C4                  | C5                                                   | C6                    | C7                      | C8                                               |
|----------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------|--------------------------------------------------|
| Competència en comunicació lingüística | Competència plurilingüe | Competència matemàtica i competència en ciència, | Competència digital | Competència personal, social i d'aprendre a aprendre | Competència ciutadana | Competència emprenedora | Competència en consciència i expressió culturals |

|   |  |                         |   |   |   |  |   |
|---|--|-------------------------|---|---|---|--|---|
|   |  | tecnologia i enginyeria |   |   |   |  |   |
| X |  |                         | X | X | X |  | X |

### Competències específiques

- **Competència 1:**

Explicar i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i pluricultural de Catalunya i d'Espanya, i les seves varietats dialectals, així com de la reflexió sobre els fenòmens del contacte entre llengües, per afavorir el raonament interlingüístic, refutar els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de patrimoni cultural.

- **Competència 4:**

Comprendre, interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i fent les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.

- **Competència 5:**

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic i amb regulació dels iguals i autoregulació autònoma, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a propòsits comunicatius concrets.

- **Competència 6:**

Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i la pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista crític i personal alhora que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs d'investigació sobre temes del currículum.

- **Competència 8:**

Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, castellana i hispanoamericana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que configurin un mapa cultural i eixamplin les possibilitats de gaudir de la literatura i de crear textos d'intenció literària.

### 3. SABERS

Amb la realització d'aquesta àrea o matèria es tractaran els continguts clau següents:

#### BLOC 1: La llengua i els seus parlants

Anàlisi del desenvolupament sociohistòric i situació actual de les llengües d'Espanya, amb especial atenció a la llengua catalana.

- Estudi comparatiu de les principals varietats dialectals de les llengües catalana i castellana dins i fora de la península.
- Aplicació d'estratègies de reflexió interlingüística en situacions d'ús de la llengua que permetin observar, descriure, diferenciar, identificar, recopilar, etc. elements i fenòmens lingüístics.
- Detecció i rebutjament de prejudicis i estereotips lingüístics en diferents textos i situacions.
- Anàlisi dels fenòmens del contacte entre llengües: bilingüisme, préstecs i interferències; comparació entre diglòssia lingüística i diglòssia dialectal; argumentació al voltant del paper actual de les xarxes socials i els mitjans de comunicació, en situacions personals, acadèmiques i socials.
- Anàlisi i defensa dels drets lingüístics en el context de la seva expressió en lleis i en declaracions institucionals.
- Causes i conseqüències de la convivència entre llengües per mitjà de diversos models. Diferenciació entre llengües minoritàries i llengües minoritzades en situacions reals. Argumentació al voltant de la sostenibilitat lingüística en el context social i acadèmic.
- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i als mitjans de comunicació.

#### BLOC 2: Comunicació

- Aplicació d'estratègies de producció, comprensió i anàlisi crítica de textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits.-
- Observació, identificació i descripció dels components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
- Aplicació de la reflexió en textos orals, escrits i multimodals dels àmbits acadèmic, social i dels mitjans de comunicació.

#### BLOC 3: Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics

- Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics
- Reconeixement, anàlisi i ús de les formes lingüístiques d'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat i de les seves formes d'expressió en textos diversos.
- Reconeixement, anàlisi i ús de recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació en textos diversos.

- Reconeixement, anàlisi i ús de connectors, marcadors discursius i procediments anafòrics que contribueixen a la cohesió del text en textos diversos.
- Reconeixement, anàlisi i ús de relacions entre les formes verbals i nominals com a procediments de cohesió del text, amb especial atenció a la valoració i la utilització dels temps verbals, als elements lèxics i a la morfosintaxi en textos diversos.
- Reconeixement, anàlisi i ús de la correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos. Ús eficaç de diccionaris, de manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital en textos diversos.
- Reconeixement, anàlisi i ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i de la seva relació amb el significat en textos diversos.

#### BLOC 4: Reflexió sobre la llengua

- Elaboració de conclusions pròpies argumentades sobre els principis gramaticals i la seva aplicació, amb un metallenguatge específic, a partir de l'observació, la descripció i la comparació de les unitats lingüístiques, i del contrast entre llengües, amb especial atenció als aspectes següents:
  - Experimentació amb unitats gramaticals (des de la paraula fins a l'oració), formulació d'hipòtesis i regles, contraexemples, generalitzacions i ús del metallenguatge específic en contextos d'ús real de la llengua.
  - Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita, atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics de textos reals de caràcter acadèmic i social.
  - Relació entre la forma (categories gramaticals i relacions estructurals) i el significat de les paraules i els sintagmes (funcions sintàctiques, funcions semàntiques / papers temàtics i estructura informativa de l'oració simple i l'oració composta), en funció del propòsit comunicatiu.
  - Ús de procediments d'adquisició i de formació de paraules i reflexió sobre els canvis en el significat; reflexió al voltant de les relacions semàntiques entre paraules; els valors denotatius i connotatius en funció de la seva adequació al context i al propòsit comunicatiu.
  - Ús autònom de diccionaris, manuals de gramàtica i altres fonts de consulta per obtenir informació gramatical.

#### 4. SEQÜENCIACIÓ ANUAL I TEMPORALITZACIÓ

| UD                 | Títol de la unitat d'aprenentatge o projecte                                                    | Durada en hores |
|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>TRIMESTRE 1</b> |                                                                                                 |                 |
| 1                  | La comunicación y los textos                                                                    | 7               |
| 2                  | Morfología y clasificación de las palabra. <i>La casa de Bernarda Alba</i>                      | 8               |
| 3                  | Literatura: La Edad media y la transición al renacimiento. <i>La casa de Bernarda Alba (II)</i> | 8               |
| <b>TRIMESTRE 2</b> |                                                                                                 |                 |
| 4                  | El sintagma nominal (I).                                                                        | 8               |
| 5                  | El sintagma verbal. <i>Réquiem por un campesino español</i>                                     | 8               |
| 6                  | Literatura: siglo XVI, El Barroco y siglo XVII                                                  | 7               |
| <b>TRIMESTRE 3</b> |                                                                                                 |                 |
| 7                  | Las perífrasis verbales. La preposición y el adverbio                                           | 8               |
| 8                  | La oración simple y la oración compuesta                                                        | 8               |

|        |                                                 |    |
|--------|-------------------------------------------------|----|
| 9      | Literatura: siglo XVIII, El Barroco y siglo XIX | 7  |
| TOTALS |                                                 | 68 |

## 5. CONNEXIONS AMB ALTRES ÀREES O MATÈRIES

Amb totes les del currículum

## 6. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES GENERALS

### L'ENFOCAMENT METODOLÒGIC QUE S'UTILITZARÀ A LES MATÈRIES DE LLENGÜES (CATALANA I CASTELLANA) A L'ESO SERÀ EL SEGÜENT:

La proposta curricular competencial implica essencialment un canvi metodològic. Unes metodologies didàctiques que possibilitin el principi de l'educació integral de la persona seran les que afavoriran el desenvolupament de les **competències bàsiques** en l'alumnat, ja que l'acció educativa se centra en l'alumnat i no en la lògica disciplinària i s'explicita que aprendre no és la simple acumulació de coneixements, sinó el desenvolupament de la capacitat d'utilitzar-los.

En conseqüència, per desenvolupar les competències utilitzarem activitats diversificades, que comportin diferents formes d'organitzar l'aula i impliquin l'ús de recursos diversificats. Això suposa la coordinació entre les diverses àrees o matèries per potenciar estratègies comunes per aprendre, centrades en el diàleg pedagògic i la construcció compartida del coneixement, situacions adreçades a generar interès mitjançant la resolució de problemes i altres mètodes actius; estratègies per al desenvolupament d'un pensament crític i alternatiu; i una adequada utilització de les TIC. En aquestes activitats agruparem de forma diferent i variada els alumnes i distribuïrem també de manera diferent els espais a l'hora de treballar. Compaginarem el treball de l'alumnat en gran grup (aula) amb l'individual, per parelles i en petit grup, depenent de la seqüència didàctica.

Per arribar a la profunda **COMPREENSIÓ** dels alumnes:

- raonarem amb evidències
- establirem connexions
- captarem l'essència i en traurem conclusions
- crearem explicacions
- descriurem allò que està passant
- considerarem diferents punts de vista

Ensenyarem als nostres alumnes **Tipus de pensament** importants:

- Generarem idees (idees variades, noves, detallades...), crearem metàfores.
- Clarificarem idees (analitzarem idees amb l'activitat del COMPARA I CONTRASTA, classificarem i definirem, farem activitats com LES PARTS I EL TOT, seqüenciarem i analitzarem arguments buscant raons i conclusions)
- Avaluarem les idees pel que fa a la informació bàsica (exactitud en l'observació i la fiabilitat de les fonts), explicarem la causa i la deducció.

Volem fomentar el **pensament crític i creatiu**, és per això que hem de desafiar els alumnes, ensenyar-los a pensar, entrenar-los en les diferents formes de pensar en les anomenades **RUTINES DE PENSAMENT** (les rutines són eines que estructuren el pensament dels alumnes perquè vagin fent les seves idees i influeixin en el seu comportament).

## VEURE DOCUMENT: CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I METODOLOGIA (Departament de llengües)

### 7. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT GENERALS

Els alumnes amb necessitats educatives especials són atesos seguint les indicacions que es descriuen a les seves fitxes individuals d'atenció a la diversitat. Les estratègies més habituals que s'apliquen com a mesures d'atenció a la diversitat són:

|                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Més temps per realitzar les proves.                                                                                                                                    |
| Alternar proves escrites i orals.                                                                                                                                      |
| Suport oral a les proves escrites: per part del professorat llegir en veu alta les instruccions específiques de cada prova i assegurar-se que s'entenen els enunciats. |
| En els exàmens escrits cal presentar les preguntes per escrit (no dictades).                                                                                           |
| No fer copiar els enunciats dels exercicis massa llargs.                                                                                                               |
| Reduir-li activitats repetitives. Menys quantitat per focalitzar l'atenció i perquè tingui temps de repassar.                                                          |
| Assegurar-nos que ha comprès els enunciats abans de fer l'exercici.                                                                                                    |
| Reforç positiu.                                                                                                                                                        |
| Recomanar la presa d'apunts esquemàtics i l'ús complementari d'apunts d'altres companys.                                                                               |
| Presentar els continguts curriculars amb suports variats: visuals i/o auditius (esquemes, mapes conceptuals, PPT, documentals, pissarra digital...)                    |
| Presentació de treballs fets amb ajuda de l'ordinador                                                                                                                  |
| Donar més temps perquè pugui realitzar les tasques encomanades i les pugui revisar.                                                                                    |
| Disposar de materials de consulta que li facilitin el treball en aquells aprenentatges on té més dificultats.                                                          |
| Facilitar els esquemes plens o la teoria que ha d'estudiar.                                                                                                            |
| Proposar-li material alternatiu per aprendre millor.                                                                                                                   |
| Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.                                                                                        |
| Evitar comentaris com: ha de millorar el seu nivell de lectura, cal que s'esforci a millorar la seva ortografia...                                                     |
| Mantenir rutines.                                                                                                                                                      |
| Ajudar-lo a ordenar i organitzar el seu espai de treball i els seus materials (agenda, carpeta...).                                                                    |
| Establir contacte ocular. Proximitat de l'alumne i el professor.                                                                                                       |
| Allunyar-lo de llocs on hi hagi estímuls distractors (intentar evitar finestres, companys moguts...).                                                                  |
| Fer-li participar a l'aula.                                                                                                                                            |
| Supervisió constant de totes les tasques que creiem importants                                                                                                         |
| Donar les instruccions d'una en una.                                                                                                                                   |
| Proporcionar-li petits descansos. Permetre-li pauses en les tasques llargues.                                                                                          |
| Fraccionar-li les feines llargues.                                                                                                                                     |
| Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.                                                                                        |
| Evitar comentaris com: ha d'estar més atent a classe, cal que s'esforci a millorar la seva actitud o el seu comportament.                                              |

## 8. CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Comentar el contingut de textos orals, escrits o audiovisuals per tal de confrontar-los amb els propis coneixements o amb informació obtinguda en altres fonts, i adoptar una posició crítica, ben argumentada i constructora de l'opinió personal.
2. Realitzar exposicions orals on es desenvolupin temes d'un àmbit curricular, social, cultural o literari, després d'haver realitzat un procés de documentació, d'organització d'idees i de planificació de l'estructura del discurs, i adequar les tècniques de suport audiovisual a la dinàmica de l'exposició i a les especificitats dels destinataris i destinatàries.
3. Elaborar missatges escrits amb finalitats diverses, tot adaptant l'estructura de cadascun dels textos al tipus de discurs que més s'avingui amb les necessitats comunicatives, tot valorant la reflexió i l'aplicació dels criteris d'adequació, coherència, cohesió i correcció en el producte final.
4. Aplicar sistemàticament els coneixements metacognitius, lingüístics, sociolingüístics, pragmàtics, discursius (adequació, coherència i cohesió) i de correcció com a base de regulació en l'elaboració de textos orals, escrits i audiovisuals propis, de manera que es promogui l'assoliment de l'autonomia i el rigor en la correcció i autoavaluació de les pròpies habilitats comunicatives.
5. Realitzar textos sobre temes literaris o relacionats amb temàtiques d'actualitat social o cultural dels mitjans de comunicació, tenint en compte els components d'un treball acadèmic i tenint cura de la comunicació dels resultats, nous coneixements o el producte final de forma oral, escrita o audiovisual, de manera que respecti la formalitat pròpia d'aquests treballs.
6. Llegir significativament durant el curs les obres programades de les literatures catalana i castellana, tot valorant l'enriquiment personal aportat.
7. Planificar la captació i la selecció de la informació amb les valoracions crítiques de les fonts emprades; elaborar i organitzar la informació obtinguda per tal que sigui susceptible d'anàlisi i discussió, i afavoreixi la construcció de nous coneixements
8. Cooperar amb els companys i companyes en la realització de tasques d'aprenentatge demostrant capacitat d'organitzar-se, responsabilitzar-se, compartir la informació i avaluar el funcionament de l'equip de treball.
9. Analitzar i valorar críticament l'ús de la llengua com a transmissora de pensament objectiu i subjectiu i, en aquest sentit, subjecta a les normes socials i de convivència, al dret de les persones, a les relacions d'igualtat i de tracte interpersonal, tot defugint els prejudicis associats a determinats usos lingüístics que representen exclusió, rebuig o negació d'altri
10. Conèixer i valorar la riquesa lingüística que representa la realitat social de Catalunya i d'Espanya i establir relacions semàntiques, lèxiques i estructurals entre les pròpies llengües d'ús i les altres llengües de la comunitat lingüística internacional. Conèixer les característiques generals de l'espanyol d'Amèrica i algunes de les seves varietats

## 9. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Descriure les evidències que configuren el sistema de qualificació i la ponderació de cadascuna d'elles per tal de calcular la qualificació final dels alumnes en cadascuna de les avaluacions.

|                             |                                                                      |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| <b>Avaluació trimestral</b> | Probas escrites – 60%<br>Tasques i activitats – 30%<br>Actitud – 10% |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------|

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Aclariments</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Els exàmens parcials seran en dates de previ avís i inclouran un o dos temes (o parts de temes), depenent del temari donat. El temari d'examen s'avisarà el dia que s'informi de la data de l'examen. Tindran una durada d'una hora.</li> <li>• L'examen globalitzant inclourà tot el temari donat durant el trimestre. Es farà en una data i hora indicades quan es doni el calendari de globalitzants del trimestre, i tindrà una durada d'una hora i mitja.</li> <li>• L'actitud es puntuarà en base al comportament diari, tenint en compte l'atenció, la participació i l'interès que l'alumne mostri a l'aula.</li> <li>• El principi i final de classe estarà marcat pel timbre; en cas de no estar a classe a l'inici d'aquesta i no tenir una justificació, l'alumne tindrà un retard. Cada 5 retards acumulats es baixarà un punt de la nota final del trimestre.</li> <li>• Per tal d'aprovar el curs és necessari que la nota de cadascun dels trimestres sigui igual o superior a 4 i que la suma de les notes dels tres trimestres sigui igual o superior a 15.</li> </ul> |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 10. CRITERIS DE RECUPERACIÓ

Al final de cada trimestre, i en el cas que la matèria no hagi estat superada, hi haurà la possibilitat de recuperar la matèria mitjançant la realització d'una prova escrita de recuperació.

Per tal de considerar recuperada la matèria, cal obtenir una qualificació de 5 punts en l'examen

En el cas que la matèria quedi recuperada, la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà de 5 punts.

La recuperació final al mes de juny consistirà únicament en un examen, en el qual l'alumne haurà de resoldre sèrie de problemes en funció dels trimestres que hagi suspès, de manera que es tindrà l'opció de recuperar qualsevol dels tres trimestres.

En el cas que la matèria quedi recuperada, la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà de 5 punts en els trimestres recuperats.

A la convocatòria extraordinària, s'aplicaran els mateixos criteris amb l'única diferència que la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà, exactament, la nota que hagi obtingut de fer la prova escrita.

## 11. MATERIALS I RECURSOS

Venen especificats dintre de cada unitat.

